

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ένατο τμήμα)

της 25ης Ιανουαρίου 2024*

«Παράβαση κράτους μέλους – Οδηγία 98/83/ΕΚ – Ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης – Άρθρο 4, παράγραφος 1 – Υποχρέωση των κρατών μελών να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υγιεινό και καθαρό – Παράρτημα I, μέρος Β – Υπέρβαση των οριακών τιμών των συγκεντρώσεων τριαλομεθανίων στο πόσιμο νερό – Άρθρο 8, παράγραφος 2 – Υποχρέωση των κρατών μελών να αναλαμβάνουν τις απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες, το ταχύτερο δυνατόν, για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού και να δίνουν προτεραιότητα στην εφαρμογή τους»

Στην υπόθεση C-481/22,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 258 ΣΛΕΕ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 18 Ιουλίου 2022,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις L. Armati και E. Sanfrutos Cano,

προσφεύγουσα,

κατά

Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενης από την M. Browne, Chief State Solicitor, τους A. Joyce και M. Tierney, επικουρούμενους από την C. Donnelly, SC, και τον D. Fennelly, BL,

καθής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ένατο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-C. Bonichot, προεδρεύοντα του τμήματος, S. Rodin (εισηγητή) και L. S. Rossi, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Ράντος

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την προσφυγή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι:
 - η Ιρλανδία, παραλείποντας να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης να πληροί την ελάχιστη απαίτηση σχετικά με τις συγκεντρώσεις τριαλομεθανίων (στο εξής: THM) που περιέχονται σε αυτό, σύμφωνα με τις παραμετρικές τιμές του παραρτήματος I, μέρος B, της οδηγίας 98/83/EΚ του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (ΕΕ 1998, L 330, σ. 32), σε είκοσι μία περιοχές δημόσιας ύδρευσης, και συγκεκριμένα στις περιοχές Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply και Ballymagroarty (Ιρλανδία), καθώς και σε εννέα περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης, και συγκεκριμένα στις περιοχές Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) και Keash (Ιρλανδία), και
 - μη μεριμνώντας για την ανάληψη των απαιτούμενων επανορθωτικών ενεργειών, το ταχύτερο δυνατόν, για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στις περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης που προαναφέρθηκαν και μη δίδοντας προτεραιότητα στην εφαρμογή τους, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, του βαθμού υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83, σε συνδυασμό με το παράρτημά της I, μέρος B, και από το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας.

I. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης

- 2 Η αιτιολογική σκέψη 29 της οδηγίας 98/83 είχε ως εξής:

«[Εκτιμώντας] ότι, υπό ορισμένες συνθήκες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να επιτρέπεται να χορηγούν παρεκκλίσεις από την παρούσα οδηγία· ότι, επιπλέον, απαιτείται η εκπόνηση του κατάλληλου πλαισίου για τις εν λόγω παρεκκλίσεις, με την επιφύλαξη ότι η παρέκκλιση δεν ενέχει ενδεχόμενους κινδύνους για την ανθρώπινη υγεία και ότι η υδροδότηση για την ανθρώπινη κατανάλωση της σχετικής περιοχής δεν είναι δυνατόν να διατηρηθεί με κανένα άλλο εύλογο τρόπο».

3 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας προέβλεπε τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων τους δυνάμει άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υγιεινό και καθαρό. Για τους σκοπούς των ελαχίστων απαιτήσεων της παρούσας οδηγίας, το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υγιεινό και καθαρό εφόσον:

α) είναι απαλλαγμένο μικροοργανισμών και παρασίτων, και οποιωνδήποτε ουσιών, σε αριθμούς και συγκεντρώσεις, που αποτελούν ενδεχόμενο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία

και

β) πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις του παραρτήματος I μέρη Α και Β,

και εφόσον, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 5 έως 8 και 10, τα κράτη μέλη λαμβάνουν, σύμφωνα με τη συνθήκη, όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης συμμορφούται προς τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας.»

4 Το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας προέβλεπε τα εξής:

«Εάν, παρά τα μέτρα που λαμβάνονται για να τηρηθούν οι υποχρεώσεις του άρθρου 4 παράγραφος 1, το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης εξακολουθεί να μην πληροί τις παραμετρικές τιμές που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5, και με την επιφύλαξη του άρθρου 6 παράγραφος 2, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι αναλαμβάνονται, το ταχύτερο δυνατόν, οι απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες για την αποκατάσταση της ποιότητάς του, και δίνουν προτεραιότητα [σ]την εφαρμογή τους, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων υπόψη τον βαθμό υπέρβασης των σχετικών παραμετρικών τιμών και τον ενδεχόμενο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.»

5 Κατά το άρθρο 9 της οδηγίας 98/83, το οποίο επιγράφεται «Παρεκκλίσεις»:

«1. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν παρεκκλίσεις από τις παραμετρικές τιμές που καθορίζονται στο παράρτημα I μέρος Β ή που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 3, μέχρις ενός ανώτατου ορίου που καθορίζουν τα ίδια, εφόσον η παρέκκλιση δεν συνεπάγεται πιθανό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία και εφόσον η παροχή νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στη συγκεκριμένη περιοχή δεν μπορεί να εξασφαλισθεί με άλλον εύλογο τρόπο. Οι παρεκκλίσεις πρέπει να είναι όσο το δυνατόν μικρότερης διάρκειας και δεν πρέπει να υπερβαίνουν την τριετία προς το τέλος της οποίας πρέπει να πραγματοποιείται επανεξέταση προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσον έχει σημειωθεί ικανοποιητική πρόοδος. Όταν τα κράτη μέλη προτίθενται να παραχωρήσουν δεύτερη παρέκκλιση, γνωστοποιούν την επανεξέταση και τους λόγους για την απόφασή τους για παραχώρηση δεύτερης παρέκκλισης, στην Επιτροπή. Αυτή η δεύτερη παρέκκλιση δεν πρέπει επίσης να υπερβαίνει την τριετία.

2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν στην Επιτροπή αίτηση για τρίτη παρέκκλιση για περίοδο που δεν υπερβαίνει την τριετία. Η Επιτροπή αποφασίζει σχετικά με την αίτηση αυτή εντός τριών μηνών.

3. Στις παρεκκλίσεις που παραχωρούνται σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2, διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

α) ο λόγος της παρέκκλισης·

- β) η συγκεκριμένη παράμετρος, τα σχετικά αποτελέσματα της προηγούμενης παρακολούθησης, και η ανώτατη επιτρεπόμενη τιμή βάσει της παρέκκλισης·
 - γ) η γεωγραφική περιοχή, η ημερησίως παρεχόμενη ποσότητα νερού, ο θιγόμενος πληθυσμός, καθώς και κατά πόσον ή όχι θίγεται κάποια αφορώμενη επιχείρηση παραγωγής τροφίμων·
 - δ) ένα κατάλληλο σύστημα παρακολούθησης, με αυξημένη συχνότητα παρακολούθησης, εφόσον απαιτείται·
 - ε) η σύνοψη του προγράμματος των απαιτούμενων επανορθωτικών ενεργειών, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται χρονοδιάγραμμα εργασιών, εκτίμηση κόστους και διατάξεις για την επανεξέταση·
- στ) η [ζητούμενη] διάρκεια της παρέκκλισης.

4. Εάν οι αρμόδιες αρχές κρίνουν ότι η μη τήρηση της παραμετρικής τιμής είναι άνευ σημασίας και εφόσον, με τις επανορθωτικές ενέργειες που αναλαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2, είναι δυνατόν να αντιμετωπισθεί το πρόβλημα εντός 30 το πολύ ημερών, δεν απαιτείται η εφαρμογή των απαιτήσεων της παραγράφου 3.

Στην περίπτωση αυτή, οι αρμόδιες αρχές ή άλλοι αρμόδιοι φορείς καθορίζουν μόνον την ανώτατη επιτρεπόμενη τιμή της συγκεκριμένης παραμέτρου καθώς και τον επιτρεπόμενο χρόνο για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

5. Η προσφυγή στην παράγραφο 4 δεν είναι πλέον δυνατή αν η μη τήρηση μιας παραμετρικής τιμής για συγκεκριμένη παροχή νερού παρουσιάστηκε για περισσότερες από 30 ημέρες συνολικά κατά τη διάρκεια των δώδεκα προηγούμενων μηνών.

6. Τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν τις παρεκκλίσεις του παρόντος άρθρου εξασφαλίζουν ότι ο θιγόμενος από την παρέκκλιση αυτή πληθυσμός ενημερώνεται αμέσως και με τον κατάλληλο τρόπο για την παρέκκλιση και τους όρους της. Επιπλέον, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, εφόσον απαιτείται, παρέχονται οδηγίες σε συγκεκριμένες πληθυσμιακές ομάδες για τις οποίες η παρέκκλιση ενδέχεται να δημιουργήσει ειδικούς κινδύνους.

Οι υποχρεώσεις αυτές δεν ισχύουν στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 4, εκτός αν οι αρμόδιες αρχές αποφασίσουν διαφορετικά.

7. Με την εξαίρεση των παρεκκλίσεων που παρέχονται σύμφωνα με την παράγραφο 4, τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή εντός δύο μηνών για τις παρεκκλίσεις που αφορούν ατομική παροχή άνω των 1 000 [κυβικών μέτρων (m³)] ημερησίως κατά μέσο όρο ή εξυπηρετούν άνω των 5 000 ατόμων, παρέχοντας και τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

8. Το παρόν άρθρο δεν ισχύει για το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης το οποίο διατίθεται προς πώληση σε φιάλες ή δοχεία.»

- 6 Το άρθρο 14 της ίδιας οδηγίας, το οποίο φέρει τον τίτλο «Χρονοδιάγραμμα συμμόρφωσης», όριζε τα εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλιστεί ότι η ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης ανταποκρίνεται προς την παρούσα οδηγία εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της, με την επιφύλαξη των σημειώσεων 2, 4 και 10 του παραρτήματος Ι μέρος Β.»

- 7 Το άρθρο 15 της οδηγίας 98/83, το οποίο φέρει τον τίτλο «Εξαιρετικές περιστάσεις», προέβλεπε στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«1. Σε εξαιρετικές περιστάσεις και για συγκεκριμένες γεωγραφικές περιοχές, τα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλλουν ειδική αίτηση στην Επιτροπή για περίοδο μεγαλύτερη από αυτήν που προβλέπεται στο άρθρο 14. Η πρόσθετη περίοδος δεν πρέπει να υπερβαίνει την τριετία προς το τέλος της οποίας πρέπει να πραγματοποιείται επανεξέταση που διαβιβάζεται στην Επιτροπή η οποία μπορεί, βάσει της επανεξέτασης αυτής, να παραχωρήσει δεύτερη πρόσθετη περίοδο τριών το πολύ ετών. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης που διατίθεται προς πώληση σε φιάλες ή δοχεία.

2. Στην προαναφερόμενη αίτηση, η οποία πρέπει να αιτιολογείται δεόντως, εκτίθενται οι δυσκολίες που συναντώνται και περιλαμβάνονται, τουλάχιστον, όλες οι πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 3.»

- 8 Το παράρτημα Ι της οδηγίας αυτής, το οποίο επιγράφεται «Παράμετροι και παραμετρικές τιμές», περιλάμβανε το μέρος Β, με τίτλο «Χημικές παράμετροι», το οποίο είχε ως εξής:

«Παράμετρος	Παραμετρική τιμή	Μονάδα	Σημειώσεις
[...]	[...]	[...]	[...]
Ολικά [ΤΗΜ]	100	[μικρογραμμάριο/ λίτρο (μg/l)]	Άθροισμα συγκεντρώσεων συγκεκριμένων ενώσεων· σημείωση 10
[...]	[...]	[...]	[...]

[...]

Σημείωση 10: Ει δυνατόν, τα κράτη μέλη πρέπει να επιδιώκουν χαμηλότερη τιμή χωρίς, να θίγεται η απολύμανση.

Οι συγκεκριμένες ενώσεις είναι: χλωροφόρμιο, βρωμοφόρμιο, διβρωμοχλωρομεθάνιο, βρωμοδιχλωρομεθάνιο.

Για το νερό που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχεία α), β) και δ), η τιμή πρέπει να έχει επιτευχθεί το αργότερο, δέκα ημερολογιακά έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας. Η παραμετρική τιμή για ολικά [ΤΗΜ] πέντε έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και μέχρι δέκα έτη μετά την έναρξη ισχύος της, είναι 150 μg/l.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να λαμβάνονται όλα τα δέοντα μέτρα για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση της συγκέντρωσης των [ΤΗΜ] στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης κατά την περίοδο που απαιτείται για να επιτευχθεί η τήρηση της παραμετρικής τιμής.

Όταν εφαρμόζουν μέτρα για την επίτευξη της τιμής αυτής, τα κράτη μέλη δίνουν προοδευτικά την προτεραιότητα στις περιοχές με τις υψηλότερες συγκεντρώσεις [ΤΗΜ] στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης.»

B. Το ιρλανδικό δίκαιο

- 9 Η οδηγία 98/83 μεταφέρθηκε αρχικώς στο ιρλανδικό δίκαιο με τις European Communities (Drinking Water) Regulations 2000 [κανονιστικές ρυθμίσεις περί Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων του 2000 (πόσιμο νερό), S.I. αριθ. 439/2000], οι οποίες έχουν πλέον αντικατασταθεί από τις European Union (Drinking Water) Regulations 2014 [κανονιστικές ρυθμίσεις περί Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2014 (πόσιμο νερό), S.I. αριθ. 122/2014], όπως έχουν τροποποιηθεί (στο εξής: ρυθμίσεις του 2014 για το πόσιμο νερό).
- 10 Το άρθρο 4 των ρυθμίσεων του 2014 για το πόσιμο νερό έχει ως εξής:
- «1. Με την επιφύλαξη τυχόν παρέκκλισης βάσει του άρθρου 11, ο φορέας ύδρευσης μεριμνά ώστε το νερό να είναι υγιεινό και καθαρό και να πληροί τις απαιτήσεις των παρουσών ρυθμίσεων.
2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το νερό θεωρείται υγιεινό και καθαρό εάν
- a) είναι απαλλαγμένο από μικροοργανισμούς, παράσιτα και ουσίες που, σε αριθμό ή συγκέντρωση, συνιστούν ενδεχόμενο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία, και
- b) ανταποκρίνεται στα πρότυπα ποιότητας που καθορίζονται στους πίνακες Α και Β του μέρους 1 του παραρτήματος.»
- 11 Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 4, των ρυθμίσεων του 2014 για το πόσιμο νερό:
- «Με την επιφύλαξη του άρθρου 9 και των παραγράφων 5 και 8, όταν διαπιστώνεται, κατόπιν ελέγχου που διενεργείται για τους σκοπούς των παρουσών ρυθμίσεων, ότι η ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης δεν τηρεί τις παραμετρικές τιμές που καθορίζονται στο μέρος 1 του παραρτήματος, η εποπτική αρχή, με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που ισχύουν δυνάμει του παρόντος κανονισμού
- a) μεριμνά ώστε ο φορέας ύδρευσης να αναλάβει τις απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες, το ταχύτερο δυνατόν, για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού και μπορεί, για τον σκοπό αυτό, να απευθύνει στον ενδιαφερόμενο φορέα ύδρευσης οποιαδήποτε υπόδειξη κρίνει κατάλληλη·
- b) δίδει προτεραιότητα στα μέτρα εφαρμογής, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, του βαθμού υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία·
- c) εκτός εάν ορίζεται άλλως στις κατευθυντήριες οδηγίες που αναφέρονται στην παράγραφο 8, διατάσσει, εντός 14 ημερών από την παραλαβή των αποτελεσμάτων του ελέγχου, τον διανομέα ύδρευσης να καταρτίσει εντός 60 ημερών πρόγραμμα δράσης, να το υποβάλει προς έγκριση στην εποπτική αρχή και να το εφαρμόσει για τη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων, ώστε να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις παρούσες ρυθμίσεις το ταχύτερο δυνατόν και το αργότερο [εντός προθεσμίας ενός ή δύο ετών, κατά περίπτωση].»

II. Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

- 12 Η Irish Water, δημόσια εταιρία ύδρευσης, ανέλαβε από την 1η Ιανουαρίου 2014 την παροχή δημοσίων υπηρεσιών διαχείρισης υδάτων στην ιρλανδική επικράτεια και, υπό την επίβλεψη της Environmental Protection Agency (υπηρεσίας προστασίας του περιβάλλοντος, Ιρλανδία) (στο εξής: EPA), μεριμνά ώστε η ποιότητα του πόσιμου νερού να ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές της οδηγίας 98/83 καθώς και στις εθνικές διατάξεις για τη μεταφορά της στην ιρλανδική έννομη τάξη. Από την ημερομηνία αυτή, η Irish Water ανέλαβε την ευθύνη της διανομής πόσιμου νερού σε περιοχές που υπάγονται σε 34 συμβούλια δήμων και κομητειών. Πέραν των δικτύων δημόσιας ύδρευσης που εκμεταλλεύεται η Irish Water, ιδιωτικοί συνεταιρισμοί με την ονομασία «Group Water Schemes» (όμιλοι ύδρευσης) παρέχουν υπηρεσίες διανομής πόσιμου νερού σε ορισμένες αγροτικές περιοχές.
- 13 Στις 3 Δεκεμβρίου 2014 και στις 23 Ιανουαρίου 2015, οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από τις ιρλανδικές αρχές πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 98/83 στο εν λόγω κράτος μέλος. Οι ιρλανδικές αρχές απάντησαν στις 9 Ιανουαρίου και στις 19 Μαρτίου 2015, αντιστοίχως, παρέχοντας λεπτομερή στοιχεία σχετικά με το μέγεθος της υπέρβασης του επιτρεπόμενου ορίου συγκεντρώσεων ΤΗΜ στο πόσιμο νερό στην Ιρλανδία, τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν στο κοινό και τα διορθωτικά μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή.
- 14 Μετά την εξέταση των πληροφοριών που διαβίβασαν οι ιρλανδικές αρχές στις 9 Ιανουαρίου και στις 19 Μαρτίου 2015, οι υπηρεσίες της Επιτροπής τούς επισήμαναν, στις 11 Μαΐου 2015, ότι η περιγραφείσα κατάσταση δεν ήταν σύμφωνη προς τις απαιτήσεις που απορρέουν από τα άρθρα 4 και 8 της οδηγίας 98/83 και από το παράρτημα I, μέρος Β, αυτής. Οι ιρλανδικές αρχές απάντησαν σχετικώς με έγγραφο της 28ης Σεπτεμβρίου 2015 και το ζήτημα συζητήθηκε σε συνάντηση που έλαβε χώρα την 1η Δεκεμβρίου 2015 μεταξύ των ιρλανδικών αρχών και των υπηρεσιών της Επιτροπής.
- 15 Οι ιρλανδικές αρχές απέστειλαν μια πρώτη έκθεση προόδου στις 7 Μαρτίου 2016, η οποία συμπληρώθηκε στις 29 Απριλίου 2016. Υπέβαλαν επίσης ειδικές εκθέσεις όσον αφορά τις περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης των οποίων η κατάσταση είχε θεωρηθεί ανησυχητική.
- 16 Κατόπιν του νέου αιτήματος που απέστειλαν οι υπηρεσίες της Επιτροπής στις 9 Αυγούστου 2016, οι ιρλανδικές αρχές υπέβαλαν, με έγγραφο της 30ής Αυγούστου 2016, δεύτερη έκθεση προόδου καθώς και χωριστές εκθέσεις για τις περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης. Στις 18 Νοεμβρίου 2016, οι ιρλανδικές αρχές απέστειλαν τρίτη έκθεση προόδου.
- 17 Κατόπιν εξέτασης των τριών εκθέσεων προόδου, η Επιτροπή έκρινε ότι, παρά την κάποια πρόοδο, προέκυπτε ότι αρκετά δίκτυα ύδρευσης εξακολουθούσαν να μην τηρούν τις απαιτήσεις της οδηγίας 98/83. Ως εκ τούτου, το θεσμικό αυτό όργανο απέστειλε προειδοποιητική επιστολή στην Ιρλανδία στις 20 Ιουλίου 2018, με την οποία διαπίστωνε ότι το εν λόγω κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις του από το άρθρο 4 της οδηγίας 98/83, σε συνδυασμό με το παράρτημα I, μέρος Β, αυτής, και από το άρθρο 8 της ίδιας οδηγίας όσον αφορά 73 περιοχές δημόσιας ύδρευσης, με πληθυσμό 481 218 κατοίκους, και 24 περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης, με πληθυσμό 22 989 κατοίκους.
- 18 Στις 19 Οκτωβρίου 2018 η Ιρλανδία απάντησε στην προειδοποιητική επιστολή εκθέτοντας λεπτομερώς την πρόοδο που είχε ήδη σημειωθεί και επισημαίνοντας ότι η πλήρης συμμόρφωση της κατάστασής της προς τις απαιτήσεις της οδηγίας 98/83 θα επιτυγχανόταν έως το τέλος του 2021.

- 19 Στις 14 Μαΐου 2020 η Επιτροπή απηύθυνε αιτιολογημένη γνώμη στην Ιρλανδία, με την οποία έκρινε ότι το εν λόγω κράτος μέλος, παραλείποντας να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης να πληροί την ελάχιστη απαίτηση σχετικά με την παρουσία σε αυτό ΤΗΜ, σύμφωνα με τις παραμετρικές τιμές του παραρτήματος I, μέρος Β, της οδηγίας 98/83, σε 31 περιοχές δημόσιας ύδρευσης, με πληθυσμό 284 527 κατοίκους, και σε δεκατρείς περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης, με πληθυσμό 9 701 κατοίκους, τις οποίες προσδιόριζε, και μη αναλαμβάνοντας τις αναγκαίες επανορθωτικές ενέργειες, το ταχύτερο δυνατόν, για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στις ανωτέρω περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης, καθώς και μη δίδοντας προτεραιότητα στην εφαρμογή τους, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, του βαθμού υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83, σε συνδυασμό με το παράρτημά της I, μέρος Β, και από το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας.
- 20 Με την αιτιολογημένη γνώμη, η Επιτροπή κάλεσε επίσης την Ιρλανδία να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την αποστολή της, το αργότερο μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 2020.
- 21 Η Ιρλανδία απάντησε στην αιτιολογημένη γνώμη στις 18 Σεπτεμβρίου 2020 και απέστειλε συμπληρωματικές πληροφορίες στην Επιτροπή στις 2 Μαρτίου 2021. Στις 18 Ιουνίου 2021, απαντώντας σε αίτημα των υπηρεσιών της Επιτροπής, οι ιρλανδικές αρχές απέστειλαν τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων τους παρακολούθησης για το έτος 2020.
- 22 Με την απάντησή της στην αιτιολογημένη γνώμη, η Ιρλανδία ισχυρίστηκε ότι είχε επιτύχει, σε διαρκή βάση, την τήρηση των απαιτήσεων που απορρέουν από την οδηγία 98/83 σε δεκαπέντε από τις τριάντα μία περιοχές δημόσιας ύδρευσης και σε τρεις από τις δεκατρείς περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης που μνημονεύονται στη γνώμη αυτή.
- 23 Με έγγραφο της 2ας Μαρτίου 2021, η Ιρλανδία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με τη συμμόρφωση δύο ακόμη περιοχών δημόσιας ύδρευσης.
- 24 Στις 19 Μαΐου 2021 η Επιτροπή απηύθυνε τεχνικό αίτημα στην Ιρλανδία προκειμένου να της παράσχει τα στοιχεία παρακολούθησης των συγκεντρώσεων ΤΗΜ για το έτος 2020 για όλες τις περιοχές δημόσιας ύδρευσης τις οποίες αφορούσε η διαδικασία λόγω παραβάσεως.
- 25 Στις 18 Ιουνίου 2021 η Ιρλανδία υπέβαλε στοιχεία για την πλειονότητα των εν λόγω περιοχών ύδρευσης. Ωστόσο, η Επιτροπή είτε δεν έλαβε κανένα στοιχείο παρακολούθησης είτε έλαβε μόνο ελλιπή στοιχεία, για τρεις περιοχές δημόσιας ύδρευσης τις οποίες αφορούσε η αιτιολογημένη γνώμη.
- 26 Καθόσον η Επιτροπή δεν ικανοποιήθηκε από τις απαντήσεις και τις πληροφορίες που παρέσχε η Ιρλανδία, αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως.

III. Επί της προσφυγής

- 27 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Επιτροπή προβάλλει δύο αιτιάσεις και συγκεκριμένα, πρώτον, παράβαση του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83, σε συνδυασμό με το παράρτημα I, μέρος Β, αυτής, δεδομένου ότι η Ιρλανδία δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης να πληροί την ελάχιστη απαίτηση σχετικά με την παρουσία σ'

αυτό συγκεντρώσεων ΤΗΜ, σύμφωνα με τις παραμετρικές τιμές του εν λόγω παραρτήματος Ι, μέρος Β, όσον αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε είκοσι μία περιοχές δημόσιας ύδρευσης και σε εννέα περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης, και, δεύτερον, παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/83, δεδομένου ότι η Ιρλανδία δεν ανέλαβε, το ταχύτερο δυνατόν, τις απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στις εν λόγω περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, της σοβαρότητας της υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία.

- 28 Προκαταρκτικώς υπενθυμίζεται ότι τα ΤΗΜ είναι χημικές ενώσεις που προέρχονται από την αντίδραση απολυμαντικών με βάση το χλώριο και της οργανικής ύλης που βρίσκεται στο νερό, όπως τα βακτήρια και τα φυτικά υπολείμματα. Βρίσκονται συχνά στο πόσιμο νερό, ιδίως στα συστήματα επεξεργασίας ύδατος που χρησιμοποιούν το χλώριο για την καταστροφή των βακτηρίων και των προσμείξεων.
- 29 Τα ΤΗΜ αποτελούν πηγή ανησυχίας για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, καθώς η παρατεταμένη έκθεση σε υψηλά επίπεδα αυτών των χημικών ενώσεων στο πόσιμο νερό μπορεί να ενέχει κινδύνους όπως ο καρκίνος, ιδίως ο καρκίνος της ουροδόχου κύστης και ο καρκίνος του παχέος εντέρου, και να προκαλούν γαστρεντερικά προβλήματα και ερεθισμούς του δέρματος. Επιπλέον, τα ΤΗΜ, μετά την απόρριψή τους στο περιβάλλον, μπορεί να είναι τοξικά για την υδρόβια πανίδα, να διαταράξουν τα οικοσυστήματα γλυκών υδάτων και να συμβάλουν στον σχηματισμό νεκρών ζωνών στους ωκεανούς δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες για την υπερβολική ανάπτυξη φυκών.
- 30 Σύμφωνα με την οδηγία 98/83, προκειμένου να μειθούν οι συγκεντρώσεις ΤΗΜ στο πόσιμο νερό, οι αρχές ρύθμισης των υδάτων και οι επιχειρήσεις επεξεργασίας πόσιμου νερού πρέπει να χρησιμοποιούν εναλλακτικές μεθόδους απολύμανσης, να μειώνουν την ποσότητα οργανικής ύλης στο ανεπεξέργαστο νερό και να βελτιστοποιούν τις διαδικασίες επεξεργασίας για την ελαχιστοποίηση του σχηματισμού των ενώσεων αυτών.

Α. Επί του παραδεκτού της προσφυγής όσον αφορά τρεις περιοχές δημόσιας ύδρευσης

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 31 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η προσφυγή της Επιτροπής είναι απαράδεκτη όσον αφορά τις περιοχές δημόσιας ύδρευσης Drimoleague, Ring/Helvick και Grangemore.
- 32 Το εν λόγω κράτος μέλος υποστηρίζει, με το υπόμνημά του αντικρούσεως, ότι «κύριο σημείο αναφοράς προκειμένου να διαπιστωθεί αν ένα συγκεκριμένο σύστημα δημόσιας ύδρευσης πληροί τις παραμετρικές τιμές που καθορίζονται για τα ΤΗΜ είναι ο κατάλογος των επανορθωτικών ενεργειών της ΕΡΑ». Κατά την άποψή του, οι τρεις προσδιορισθείσες περιοχές δημόσιας ύδρευσης δεν περιλήφθηκαν στον κατάλογο επανορθωτικών ενεργειών «διότι δεν υφίσταντο πλέον». Η Ιρλανδία αναγνωρίζει μεν ότι, σε τέτοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στις πληροφορίες που παρέχει το οικείο κράτος μέλος, πλην όμως αμφισβητεί το ότι δεν τήρησε, εν προκειμένω, την υποχρέωσή της για ενημέρωση.
- 33 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ιρλανδία υπέπεσε σε παράπτωμα καθόσον δεν την ενημέρωσε ειδικώς για την απαλοιφή των τριών αυτών περιοχών δημόσιας ύδρευσης από τον κατάλογο, δεν της υπέβαλε στοιχεία προς απόδειξη της συμμόρφωσης των νέων δικτύων ύδρευσης προς τις

- υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία 98/83 και, όσον αφορά τις περιοχές δημόσιας ύδρευσης Ring/Helvick και Grangemore, δεν αιτιολόγησε την απαλοιφή μιας «μη συμμορφούμενης περιοχής ύδρευσης» από τον κατάλογο των επανορθωτικών ενεργειών.
- 34 Κατά την Επιτροπή, η Ιρλανδία δεν την ενημέρωσε ότι η περιοχή δημόσιας ύδρευσης Drimoleague συνδεόταν πλέον με το δίκτυο ύδρευσης Skibbereen (Ιρλανδία). Κατά συνέπεια, κατά τον χρόνο άσκησης της προσφυγής, το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν διέθετε κανένα στοιχείο βάσει του οποίου θα μπορούσε να συναγάγει ότι είχε επιλυθεί το πρόβλημα της ποιότητας του πόσιμου νερού στην περιοχή δημόσιας ύδρευσης Drimoleague. Η Ιρλανδία παρέσχε στοιχεία παρακολούθησης μόλις με το υπόμνημά της αντικρούσεως, από τα δε στοιχεία αυτά προέκυπτε ότι το δίκτυο ύδρευσης Skibbereen τηρούσε τις παραμετρικές τιμές που είχαν καθοριστεί για τα ΤΗΜ. Τα εν λόγω στοιχεία γνωστοποιήθηκαν με εξαιρετικά μεγάλη καθυστέρηση για να ληφθούν υπόψη κατά την εκτίμηση του βασίμου της προσφυγής όσον αφορά την περιοχή δημόσιας ύδρευσης Drimoleague.
- 35 Η Ιρλανδία προβάλλει ότι, η Επιτροπή υποστηρίζει μεν ότι δεν ενημερώθηκε ότι η περιοχή δημόσιας ύδρευσης Drimoleague εξυπηρετούνταν πλέον από άλλο δίκτυο ύδρευσης, πλην όμως δέχεται ότι η απαλοιφή μιας τέτοιας περιοχής από τον κατάλογο επανορθωτικών ενεργειών θα έπρεπε να εκληφθεί ως ένδειξη συμμόρφωσης. Πάντως, εν προκειμένω, μολονότι οι ιρλανδικές αρχές διαβίβασαν στην Επιτροπή, στις 18 Ιουνίου 2021, αποτελέσματα παρακολούθησης από τα οποία προέκυπτε ότι στις 21 Ιουλίου 2020 είχε διαπιστωθεί υπέρβαση της παραμετρικής τιμής σχετικά με τα ΤΗΜ στην εν λόγω περιοχή δημόσιας ύδρευσης, γεγονός παραμένει ότι το δημόσιο δίκτυο ύδρευσης Drimoleague δεν υφίστατο πλέον κατά την ημερομηνία που είχε ταχθεί με την αιτιολογημένη γνώμη, ήτοι στις 15 Σεπτεμβρίου 2020.
- 36 Όσον αφορά τις περιοχές δημόσιας ύδρευσης Ring/Helvick και Grangemore, η Ιρλανδία υποστηρίζει, με το υπόμνημά της αντικρούσεως, ότι ούτε οι περιοχές αυτές υφίσταντο πλέον κατά την ως άνω ημερομηνία, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που είχε υποβάλει το εν λόγω κράτος μέλος με την απάντησή του στην αιτιολογημένη γνώμη.
- 37 Κατά την Επιτροπή, απλώς και μόνον η επισήμανση, στην απάντηση επί της αιτιολογημένης γνώμης, ότι αυτές οι δύο περιοχές δημόσιας ύδρευσης είχαν απαλειφθεί «από τον κατάλογο επανορθωτικών ενεργειών της ΕΡΑ σχετικά με τα ΤΗΜ» δεν της επέτρεπε να αντλήσει το συμπέρασμα ότι οι εν λόγω περιοχές τηρούσαν πλέον τις απαιτήσεις της οδηγίας 98/83. Παρά τη μεταβολή που φαίνεται ότι επήλθε πριν από την αποστολή της απάντησης επί της αιτιολογημένης γνώμης, η Ιρλανδία δεν την ενημέρωσε ότι οι περιοχές δημόσιας ύδρευσης Ring/Helvick και Grangemore συνδέονταν πλέον με τα δίκτυα ύδρευσης Dungarvan και Boyle (Ιρλανδία), αντιστοίχως. Επιπλέον, οι πληροφορίες αυτές, κατά τον χρόνο υποβολής τους, δεν συνοδεύονταν από κανένα στοιχείο βάσει του οποίου η Επιτροπή θα μπορούσε να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι κάτοικοι των περιοχών ύδρευσης Ring/Helvick και Grangemore συνδέονταν πλέον με δίκτυο ύδρευσης το οποίο τηρούσε τις σχετικές παραμετρικές τιμές. Κατά συνέπεια, κατά τον χρόνο κατάθεσης της προσφυγής, η Επιτροπή δεν διέθετε κανένα στοιχείο που να της επιτρέπει να θεωρήσει ότι είχε λυθεί το πρόβλημα της ποιότητας του πόσιμου νερού στις περιοχές δημόσιας ύδρευσης Ring/Helvick και Grangemore.
- 38 Η Επιτροπή υπογραμμίζει επίσης ότι το Δικαστήριο έχει ήδη απορρίψει επιχειρήματα με το οποίο προβλήθηκε ότι η αποξήλωση δημοσίου συστήματος υδροδότησης που δεν τηρεί τις προβλεπόμενες απαιτήσεις και η σύνδεση της περιοχής που εξυπηρετούσε προηγουμένως το σύστημα αυτό με μια νέα περιοχή δημόσιας ύδρευσης αρκούν για να περατωθεί διαδικασία λόγω παραβάσεως αφορώσα υδροδότηση η οποία δεν τηρεί τις προβλεπόμενες απαιτήσεις, χωρίς να

απαιτείται ενημέρωση της Επιτροπής για την αλλαγή ή υποβολή στοιχείων σχετικά με τα επίπεδα συγκεντρώσεων των ΤΗΜ στη νέα περιοχή ύδρευσης. Προβάλλει ότι μια διοικητική αναδιοργάνωση δεν καθιστά άνευ αντικειμένου τη διαδικασία λόγω παραβάσεως και, μολονότι θα μπορούσε πράγματι να πρόκειται για χρήσιμη λύση με σκοπό τη συμμόρφωση, εναπόκειται στο οικείο κράτος μέλος να παράσχει σαφείς πληροφορίες που να επεξηγούν τη διοικητική αλλαγή, για παράδειγμα, την αποξήλωση ενός δικτύου υδροδότησης και τη σύνδεση της οικείας περιοχής με άλλο δίκτυο υδροδότησης, καθώς και στοιχεία από τα οποία να μπορεί να συναχθεί ότι η αλλαγή επέλυσε το πρόβλημα, δηλαδή ότι η νέα υδροδότηση είναι σύμφωνη με τις παραμετρικές τιμές που καθορίζει η οδηγία 98/83.

- 39 Η Επιτροπή φρονεί ότι απέδειξε επαρκώς την παράβαση. Επιπλέον, η Επιτροπή απηύθυνε αίτημα παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών μετά την απάντηση της Ιρλανδίας επί της αιτιολογημένης γνώμης και πριν προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου, πράγμα το οποίο δεν ήταν εντούτοις υποχρεωμένη να πράξει σύμφωνα με το άρθρο 258 ΣΛΕΕ.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 40 Η Ιρλανδία υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η υπό κρίση προσφυγή είναι απαράδεκτη κατά το μέρος που αφορά τις περιοχές δημόσιας ύδρευσης Drimoleague, Ring/Helvick και Grangemore, κατ' ουσίαν, για τον λόγο ότι, κατά την ημερομηνία λήξης της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, ήτοι στις 15 Σεπτεμβρίου 2020, οι τρεις περιοχές δεν περιλαμβάνονταν πλέον στον κατάλογο επανορθωτικών ενεργειών της ΕΡΑ, δεδομένου ότι δεν υφίσταντο πλέον. Ειδικότερα, η περιοχή δημόσιας ύδρευσης Drimoleague συνδέθηκε με το δίκτυο ύδρευσης Skibbereen, η περιοχή δημόσιας ύδρευσης Ring/Helvick με το δίκτυο Dungarvan και η περιοχή δημόσιας ύδρευσης Grangemore συνενώθηκε με την περιοχή Boyle.
- 41 Εισαγωγικώς, υπενθυμίζεται, αφενός, ότι, κατά πάγια νομολογία σχετικά με το βάρος απόδειξης στο πλαίσιο διαδικασίας του άρθρου 258 ΣΛΕΕ λόγω παραβάσεως, στην Επιτροπή απόκειται να αποδείξει την ύπαρξη της προβαλλόμενης παράβασης. Το εν λόγω θεσμικό όργανο οφείλει να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη διαπίστωση της παράβασης, χωρίς η Επιτροπή να μπορεί να στηριχθεί σε οποιοδήποτε τεκμήριο [απόφαση της 5ης Μαρτίου 2020, Επιτροπή κατά Κύπρου (Συλλογή και επεξεργασία των αστικών λυμάτων), C-248/19, EU:C:2020:171, σκέψη 20 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 42 Μόνον όταν η Επιτροπή προσκομίζει επαρκή στοιχεία από τα οποία προκύπτουν ορισμένα πραγματικά περιστατικά που έχουν λάβει χώρα στο έδαφος του καθού κράτους μέλους εναπόκειται στο κράτος αυτό να αμφισβητήσει ουσιαστικώς και λεπτομερώς τα προβαλλόμενα στοιχεία και τις συνέπειες που απορρέουν από αυτά [απόφαση της 5ης Μαρτίου 2020, Επιτροπή κατά Κύπρου (Συλλογή και καθαρισμός των αστικών λυμάτων), C-248/19, EU:C:2020:171, σκέψη 21 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 43 Εξάλλου, δεδομένου ότι η ύπαρξη παράβασης πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με την κατάσταση του οικείου κράτους μέλους ως είχε κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, τυχόν επελθούσες στη συνέχεια νομοθετικές ή κανονιστικές μεταβολές δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη από το Δικαστήριο (απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ελλάδας, C-849/19, EU:C:2020:1047, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 44 Επομένως, εν προκειμένω, πρέπει να εκτιμηθεί η ύπαρξη των προβαλλομένων παραβάσεων με γνώμονα την κατάσταση που επικρατούσε στην Ιρλανδία κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας, μη λαμβανομένων υπόψη των ενεργειών με τις οποίες το εν λόγω κράτος μέλος αποφάσισε να προβεί στις μνημονευόμενες στη σκέψη 37 της παρούσας απόφασης αλλαγές, χωρίς να ενημερώσει σχετικά την Επιτροπή ή χωρίς να την ενημερώσει ως προς το επίπεδο της ρύπανσης από τα ΤΗΜ στις νέες περιοχές διανομής πόσιμου ύδατος.
- 45 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι οι υπερβάσεις των παραμετρικών τιμών που αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής, συμπεριλαμβανομένων των τριών περιοχών δημόσιας ύδρευσης ως προς τις οποίες αμφισβητείται το παραδεκτό της, τεκμηριώνονται βάσει στοιχείων προσκομισθέντων από την Ιρλανδία στην Επιτροπή και δεν αμφισβητήθηκαν από το εν λόγω κράτος μέλος ούτε κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία ούτε ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 46 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, η Επιτροπή, η οποία δεν διαθέτει ίδια εξουσία διενέργειας ελέγχων, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία που παρέχει το οικείο κράτος μέλος (πρβλ. απόφαση της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-494/01, EU:C:2005:250, σκέψη 43). Επομένως, καθόσον η Ιρλανδία δεν ενημέρωσε την Επιτροπή για τις αλλαγές περί των οποίων γίνεται λόγος στη σκέψη 36 της παρούσας απόφασης και δεν της κοινοποίησε οποιοδήποτε στοιχείο από το οποίο να προκύπτει ότι η ποιότητα του πόσιμου νερού που διανέμεται στα πρόσωπα που ήταν προηγουμένως συνδεδεμένα με τις περιοχές δημόσιας ύδρευσης Drimoleague, Ring/Helvick και Grangemore ήταν πλέον σύμφωνη προς τις παραμετρικές τιμές που καθορίζει η οδηγία 98/83 όσον αφορά τις συγκεντρώσεις ΤΗΜ, η Επιτροπή δεν είχε τη δυνατότητα να γνωρίζει αν η συμμόρφωση είχε επέλθει πριν από την ημερομηνία λήξης της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας.
- 47 Τέλος, σημειώνεται ότι το Δικαστήριο έχει απορρίψει επιχείρημα προβληθέν προς απόρριψη προσφυγής λόγω παραβάσεως σχετικά με ορισμένους οικισμούς σύμφωνα με το οποίο οι οικισμοί αυτοί δεν υφίσταντο πλέον κατόπιν διοικητικής αναδιοργάνωσης των εδαφικών ενοτήτων. Επομένως, απλώς και μόνο βάσει των διοικητικών αλλαγών σε επίπεδο ιρλανδικής εσωτερικής τάξης, οι οποίες ήταν μεταγενέστερες της προειδοποιητικής επιστολής της Επιτροπής και είχαν ως αποτέλεσμα την αποξήλωση μη σύμφωνου προς τα κατώτατα όρια της οδηγίας 98/83 δημοσίου συστήματος υδροδότησης και τη σύνδεση της περιοχής που εξυπηρετούσε προηγουμένως το σύστημα αυτό με νέα περιοχή δημόσιας ύδρευσης, δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η διαδικασία λόγω παραβάσεως σχετικά με υδροδότηση η οποία δεν τηρεί τις προβλεπόμενες απαιτήσεις στερείται, εκ του γεγονότος αυτού και μόνον, αντικειμένου [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2021, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Δίκτυο συλλογής και επεξεργασία των αστικών λυμάτων), C-668/19, EU:C:2021:815, σκέψεις 40 και 41].
- 48 Πράγματι, μολονότι μια τέτοια διοικητική αναδιοργάνωση των εδαφικών ενοτήτων μπορεί όντως να καταστήσει δυνατή την τήρηση των οριακών τιμών που καθορίζει η οδηγία 98/83, η Ιρλανδία όφειλε να διευκρινίσει στην Επιτροπή σε τι ακριβώς συνίστατο αυτή η διοικητική αλλαγή, επισημαίνοντάς της, για παράδειγμα, ότι το τάδε σύστημα υδροδότησης αποξηλώθηκε και ότι η οικεία περιοχή συνδέθηκε με άλλο σύστημα υδροδότησης, και παραθέτοντας στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι η εν λόγω αλλαγή επέλυσε το πρόβλημα της ρύπανσης των υδάτων με ΤΗΜ, δηλαδή ότι το νέο σύστημα υδροδότησης με πόσιμο νερό είναι σύμφωνο προς τις οριακές τιμές που προβλέπει η οδηγία 98/83.

- 49 Υπό τις συνθήκες αυτές, η υπό κρίση προσφυγή λόγω παραβάσεως είναι παραδεκτή, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις περιοχές δημόσιας ύδρευσης Drimoleague, Ring/Helvick και Grangemore.

B. Επί της ουσίας

1. Επί της πρώτης αιτίας

- 50 Με την πρώτη αιτίασή της, η Επιτροπή προσάπτει στην Ιρλανδία παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83 σε είκοσι μία περιοχές δημόσιας ύδρευσης και σε εννέα περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης όπου σημειώνεται υπέρβαση της παραμετρικής τιμής σχετικά με το ανώτατο επιτρεπόμενο επίπεδο συγκεντρώσεων ΤΗΜ στο πόσιμο νερό, όπως καθορίζεται στο παράρτημα I, μέρος Β, της οδηγίας αυτής.
- 51 Η Ιρλανδία αμφισβητεί την παράβαση αυτή αρνούμενη την ύπαρξη υποχρέωσης αποτελέσματος επιβαλλομένης από την οδηγία 98/83 και τον επαρκή χαρακτήρα των στοιχείων που επικαλείται η Επιτροπή προς απόδειξη της προβαλλομένης παράβασης. Το εν λόγω κράτος μέλος επικαλείται μια σειρά ειδικών παραγόντων προκειμένου να δικαιολογήσει την υπέρβαση των εν λόγω οριακών τιμών.

α) Επί της υποχρέωσης αποτελέσματος

1) Επιχειρήματα των διαδίκων

- 52 Η Επιτροπή υπενθυμίζει με το δικόγραφο της προσφυγής της ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83 επιβάλλει στα κράτη μέλη υποχρέωση αποτελέσματος, ήτοι την υποχρέωση να εξασφαλιστεί ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υγιεινό και καθαρό.
- 53 Με το υπόμνημα αντικρούσεως, η Ιρλανδία αντιτείνει ότι η βασική υποχρέωση που υπέχουν τα κράτη μέλη από τη διάταξη αυτήν είναι η υποχρέωση «να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα» για να εξασφαλιστεί ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υγιεινό και καθαρό. Ισχυρίζεται ότι η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του γράμματός της, του πλαισίου της και των σκοπών που επιδιώκει, πράγμα που θα πρέπει να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω διάταξη δεν επιβάλλει στα κράτη μέλη υποχρέωση αποτελέσματος. Ακόμη και αν συνέβαινε κάτι τέτοιο, μια τέτοια υποχρέωση δεν θα ήταν, εν πάση περιπτώσει, απόλυτη ή ανεπιφύλακτη.
- 54 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προτεινόμενη από την Ιρλανδία ερμηνεία αντιβαίνει στις Συνθήκες, στην ίδια την οδηγία 98/83 και στη νομολογία σχετικά με την τήρηση των παραμετρικών τιμών. Εκτιμά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 288, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η οδηγία δεσμεύει τα κράτη μέλη ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα και, εν προκειμένω, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83 τους επιβάλλει να μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι συγκεντρώσεις ΤΗΜ στο πόσιμο νερό δεν υπερβαίνουν την παραμετρική τιμή των 100 μg/l. Εναπόκειται μεν στο οικείο κράτος μέλος να αποφασίσει ποια μέτρα είναι αναγκαία για την επίτευξη του αποτελέσματος αυτού, πλην όμως δεν έχει παρά την επιλογή να επιτύχει το συγκεκριμένο αποτέλεσμα.
- 55 Εξάλλου, το Δικαστήριο έχει ήδη ερμηνεύσει το άρθρο 4 της οδηγίας 98/83 υπό την έννοια ότι δεσμεύει τα κράτη μέλη ως προς το επίπεδο της ποιότητας των υδάτων που πρέπει να επιτευχθεί. Κατά την Επιτροπή, τούτο προκύπτει από την απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2008, Επιτροπή

- κατά Γαλλίας (C-147/07, EU:C:2008:67), η οποία αφορούσε παράβαση της υποχρέωσης που απορρέει από την ανωτέρω διάταξη λόγω υπερβάσεων του επιτρεπόμενου ορίου των συγκεντρώσεων νιτρικών αλάτων και παρασιτοκτόνων στο πόσιμο νερό.
- 56 Η Επιτροπή υπογραμμίζει το ότι η Ιρλανδία δεν αμφισβητεί ότι οι συγκεντρώσεις ΤΗΜ στο πόσιμο νερό υπερέβαιναν την παραμετρική τιμή των 100 µg/l στις περιοχές που μνημονεύονται στην αιτιολογημένη γνώμη. Αντιθέτως, ανέκαθεν αναγνώριζε την ύπαρξη προβλήματος όσον αφορά τα αποδεκτά επίπεδα συγκέντρωσης των ΤΗΜ.
- 57 Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Ιρλανδία υποστηρίζει, επικουρικώς, ότι η υποχρέωση που επιβάλλει στα κράτη μέλη το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83 μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά εν μέρει υποχρέωση ως προς το μέσο και εν μέρει υποχρέωση αποτελέσματος.
- 58 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η ερμηνεία της διάταξης αυτής υπό την έννοια ότι επιβάλλει απόλυτη και ανεπιφύλακτη υποχρέωση δεν λαμβάνει υπόψη την πραγματική κατάσταση στην Ιρλανδία. Συγκεκριμένα, η ποιότητα του πόσιμου νερού δεν είναι σταθερή, αλλά παρουσιάζει διακυμάνσεις σε συνάρτηση με ένα ευρύ φάσμα περιβαλλοντικών, γεωγραφικών και φυσικών παραγόντων που επηρεάζουν τα επίπεδα συγκεντρώσεων ΤΗΜ και καθιστούν πολύ δύσκολη την τήρηση των παραμετρικών τιμών που καθορίζει η οδηγία 98/83 σε ορισμένες περιοχές, ακόμη και όταν λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα.
- 59 Η Ιρλανδία φρονεί ότι, παρά τον περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων υπέρβασης των επιπέδων συγκέντρωσης ΤΗΜ στο πόσιμο νερό, ελήφθησαν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλιστεί ότι το νερό είναι υγιεινό και καθαρό, σύμφωνα με την υποχρέωση που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας. Επομένως, κατά την ημερομηνία λήξης της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας συμμόρφωσης, το εν λόγω κράτος μέλος πληρούσε τις υποχρεώσεις που υπέχει από την προαναφερθείσα διάταξη και, κατ' επέκταση, τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις Συνθήκες.
- 2) *Εκτίμηση του Δικαστηρίου*
- 60 Σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83, σε συνδυασμό με το παράρτημά της I, μέρος Β, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τηρούν την παραμετρική τιμή των 100 µg/l όσον αφορά το συνολικό επιτρεπόμενο ανώτατο όριο συγκέντρωσης ΤΗΜ στο πόσιμο νερό.
- 61 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας δεν δημιουργεί υποχρέωση αποτελέσματος όσον αφορά τη μη υπέρβαση της εν λόγω οριακής τιμής.
- 62 Υπενθυμίζεται συναφώς ότι, δυνάμει του άρθρου 288, τρίτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, η οδηγία δεσμεύει κάθε κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται, όσον αφορά το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, αλλά αφήνει την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητα των εθνικών αρχών.
- 63 Στην υπό κρίση υπόθεση, το αποτέλεσμα αυτό συνίσταται, για τα κράτη μέλη, στη μέριμνα ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης να πληροί ορισμένες ουσιώδεις παραμέτρους ποιότητας και ασφάλειας, στις οποίες συγκαταλέγεται η επίμαχη στην υπό κρίση προσφυγή, ήτοι το ανώτατο επίπεδο συγκεντρώσεων ΤΗΜ στο πόσιμο νερό. Ως εκ τούτου, τα κράτη υποχρεούνται να μεριμνούν ώστε οι συγκεντρώσεις να μην υπερβαίνουν, συνολικά, τα 100 µg/l.

- 64 Συγκεκριμένα, το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83 ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης πληροί τις απαιτήσεις που καθορίζει η οδηγία.
- 65 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έχει κρίνει, ιδίως με την απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2008, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-147/07, EU:C:2008:67), ότι το άρθρο 4 της οδηγίας 98/83 δεσμεύει τα κράτη μέλη όσον αφορά τις ελάχιστες ποιοτικές προδιαγραφές τις οποίες πρέπει να πληροί το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης. Στο ίδιο πνεύμα, με την απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2002, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (C-316/00, EU:C:2002:657), το Δικαστήριο έκρινε ότι η οδηγία 80/778/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1980, περί της ποιότητας του πόσιμου νερού (ΕΕ 1980, L 229, σ. 11), την οποία αντικατέστησε η οδηγία 98/83, δεν επιβάλλει απλώς καθήκον επιμέλειας, αλλά υποχρέωση αποτελέσματος. Το ίδιο ισχύει και για την υποχρέωση που υπέχουν τα κράτη μέλη από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83.
- 66 Επομένως, το επιχείρημα της Ιρλανδίας ότι η εν λόγω διάταξη του δικαίου της Ένωσης δεν προβλέπει υποχρέωση αποτελέσματος πρέπει να απορριφθεί.

β) Επί των αποδεικτικών στοιχείων

1) Επιχειρήματα των διαδίκων

- 67 Η Ιρλανδία προσάπτει στην Επιτροπή ότι στηρίχθηκε στο τεκμήριο ότι, επειδή η ποιότητα του πόσιμου νερού στις είκοσι μία περιοχές δημόσιας ύδρευσης και στις εννέα περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης που απαριθμούνται στο παράρτημα του δικογράφου της προσφυγής της δεν τηρούσε το ανώτατο όριο συγκεντρώσεων ΤΗΜ, ήτοι 100 μg/l, το εν λόγω κράτος μέλος παρέβη, άνευ ετέρου, τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83.
- 68 Το εν λόγω κράτος μέλος φρονεί ότι, στο μέτρο που η υποχρέωση που απορρέει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83 συνιστά υποχρέωση λήψης των αναγκαίων μέτρων για την επίτευξη αποτελέσματος και καθόσον από την οδηγία 98/83 προκύπτει ότι, ακόμη και όταν λαμβάνονται τέτοια μέτρα, ενδέχεται ενίοτε να αποδειχθεί αδύνατη η τήρηση των παραμετρικών τιμών που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 5 της οδηγίας, δεν αρκεί η επίκληση του τεκμηρίου αυτού από την Επιτροπή. Τουναντίον, η Επιτροπή όφειλε εν προκειμένω να αποδείξει, προσκομίζοντας επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, ότι, όσον αφορά τα δίκτυα διανομής που προσδιορίζονται στο παράρτημα του δικογράφου της προσφυγής της, η Ιρλανδία δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υγιεινό και καθαρό, πράγμα το οποίο το θεσμικό αυτό όργανο δεν απέδειξε.
- 69 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η υπέρβαση μιας παραμετρικής τιμής έχει πραγματικό και αντικειμενικό χαρακτήρα και ότι τα στοιχεία που προσκόμισε η Ιρλανδία, τα οποία δεν αμφισβητήθηκαν, είναι συναφώς σαφή.
- 70 Ωστόσο, είναι ακριβές ότι η Επιτροπή οφείλει να παράσχει στο Δικαστήριο τα αναγκαία πληροφοριακά στοιχεία που θα του επιτρέψουν να διαπιστώσει την ύπαρξη των παραβάσεων που το εν λόγω θεσμικό όργανο προσάπτει στα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη οφείλουν, εντούτοις, να διευκολύνουν την Επιτροπή στην εκπλήρωση της αποστολής της και, όσον αφορά τον έλεγχο της ορθής εφαρμογής στην πράξη των εθνικών διατάξεων που αποσκοπούν στη διασφάλιση της

αποτελεσματικής εφαρμογής μιας οδηγίας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο, το οποίο δεν διαθέτει ίδια εξουσία διενέργειας ελέγχων στον τομέα αυτό, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία που παρέχει το οικείο κράτος μέλος.

71 Με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι τα μέτρα που λαμβάνει ένα κράτος μέλος δεν παράγουν αποτελέσματα ούτε διασφαλίζουν τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από μια οδηγία παρά μόνον μετά την πάροδο ορισμένου χρόνου δεν σημαίνει ότι τα μέτρα δεν έχουν ληφθεί.

2) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

72 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν κατέδειξε με επαρκή αποδεικτικά στοιχεία, για έκαστο των δικτύων διανομής πόσιμου νερού που προσδιορίζονται στο δικόγραφο της προσφυγής της, ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υγιεινό και καθαρό.

73 Συναφώς υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, η Επιτροπή φέρει το βάρος της απόδειξης ότι υφίσταται η φερόμενη παράβαση. Η Επιτροπή οφείλει να προσκομίσει στο Δικαστήριο τα στοιχεία που είναι αναγκαία για τη διαπίστωση της παράβασης, χωρίς να υπάρχει δυνατότητα να στηριχθεί σε οποιοδήποτε τεκμήριο (πρβλ. απόφαση της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-494/01, EU:C:2005:250, σκέψη 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

74 Πάντως, τα κράτη μέλη οφείλουν, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ, να διευκολύνουν την Επιτροπή στην εκπλήρωση της αποστολής της, η οποία συνίσταται ιδίως, σύμφωνα με το άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ, στη μέριμνα για την εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης καθώς και των διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτής από τα θεσμικά όργανα (απόφαση της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-494/01, EU:C:2005:250, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

75 Υπό την οπτική αυτή, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, όταν πρόκειται για την εξακρίβωση της ορθής εφαρμογής στην πράξη των εθνικών διατάξεων για την ουσιαστική εφαρμογή οδηγίας, η Επιτροπή, η οποία δεν διαθέτει ίδια εξουσία διενέργειας ελέγχων στον τομέα αυτόν, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα στοιχεία που παρέχονται από τυχόν καταγγέλλοντες καθώς και από το ίδιο το οικείο κράτος μέλος (απόφαση της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-494/01, EU:C:2005:250, σκέψη 43 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

76 Εξ αυτού έπεται ιδίως ότι, οσάκις η Επιτροπή προσκομίζει επαρκή στοιχεία από τα οποία προκύπτουν ορισμένα πραγματικά περιστατικά εντός του εδάφους του καθού κράτους μέλους, σ' αυτό εναπόκειται να αμφισβητήσει ουσιαστικώς και λεπτομερώς τα ούτως υποβαλλόμενα στοιχεία και τις απορρέουσες από αυτά συνέπειες (απόφαση της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-494/01, EU:C:2005:250, σκέψη 44 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

77 Πράγματι, σε τέτοιες περιστάσεις, εναπόκειται πρωτίστως στις εθνικές αρχές να προβαίνουν στους αναγκαίους επιτόπιους ελέγχους, με πνεύμα αγαστής συνεργασίας, σύμφωνα με το καθήκον κάθε κράτους μέλους να διευκολύνει την Επιτροπή στην εκπλήρωση της γενικής αποστολής της (απόφαση της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-494/01, EU:C:2005:250, σκέψη 45 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 78 Επομένως, όταν η Επιτροπή επικαλείται εμπειριστατωμένες καταγγελίες από τις οποίες προκύπτουν επανειλημμένες παραβάσεις των διατάξεων οδηγίας, στο οικείο κράτος μέλος εναπόκειται να αμφισβητήσει κατά τρόπο συγκεκριμένο τα πραγματικά περιστατικά που προβάλλονται με τις καταγγελίες αυτές (απόφαση της 26ης Απριλίου 2005, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, C-494/01, EU:C:2005:250, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 79 Εν προκειμένω, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι τα στοιχεία που προσκόμισε η ίδια η Ιρλανδία σχετικά με την τήρηση –ή την υπέρβαση– των παραμετρικών τιμών που καθορίζονται με την οδηγία 98/83, και ειδικότερα με το παράρτημά της I, μέρος Β, όσον αφορά τις συγκεντρώσεις ΤΗΜ στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης, είναι επιστημονικά δεδομένα τα οποία δεν αμφισβητήθηκαν από το εν λόγω κράτος μέλος κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία και, επομένως, συνιστούν αντικειμενικά πραγματικά στοιχεία.
- 80 Εξάλλου, όσον αφορά την απόδειξη από την Επιτροπή ότι το εν λόγω κράτος μέλος έλαβε τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει ότι το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης είναι υγιεινό και καθαρό, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία 98/83, τα κράτη μέλη διαθέτουν μεν, σύμφωνα με το άρθρο 288 ΣΛΕΕ και την πάγια νομολογία του δικαστηρίου, ευχέρεια όσον αφορά «την επιλογή του τύπου και των μέσων στην αρμοδιότητά [τους]» για την εφαρμογή της οδηγίας, υπέχουν όμως υποχρέωση επίτευξης του αποτελέσματος που ορίζει η οδηγία. Ως εκ τούτου, η Ιρλανδία είναι μεν ελεύθερη να ορίσει τα μέσα για την εφαρμογή της οδηγίας στην εσωτερική της έννομη τάξη αφού λάβει υπόψη τις ιδιαιτερότητές της, πλην όμως οφείλει να τηρεί όλες τις διατάξεις της και, ως εκ τούτου, να μεριμνά ώστε οι συγκεντρώσεις ΤΗΜ στο πόσιμο νερό να μην υπερβαίνουν τα 100 μg/l στο σύνολο του εδάφους της.
- 81 Δεδομένου ότι η Ιρλανδία συνέχιζε να μην τηρεί την υποχρέωση αυτή μετά την παρέλευση της προθεσμίας που της είχε τάξει η Επιτροπή με την αιτιολογημένη γνώμη, δεκαεπτά και πλέον έτη μετά την ημερομηνία κατά την οποία τα κράτη μέλη οφείλαν να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση της κατάστασής τους προς τις επιταγές της οδηγίας 98/83, γίνεται δεκτό ότι η Επιτροπή προσκόμισε επαρκή αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση της προβαλλόμενης παράβασης, καθόσον στηρίχθηκε στα παραμετρικά μέτρα που προσκόμισε η Ιρλανδία, τα οποία πιστοποιούν την υπέρβαση της οριακής τιμής ΤΗΜ στο πόσιμο νερό σε όλες τις περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης που αφορά η υπό κρίση προσφυγή. Κατά συνέπεια, οι ούτως διαπιστωθείσες υπερβάσεις πρέπει να θεωρηθούν διαρκείς, χωρίς να υποχρεούται η Επιτροπή να προσκομίσει συναφώς συμπληρωματικές αποδείξεις.

γ) Επί των «συγκεκριμένων και ειδικών παραγόντων»

1) Επιχειρήματα των διαδίκων

- 82 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη συγκεκριμένοι και διακριτοί παράγοντες αφορώντες τους γεωγραφικούς και περιβαλλοντικούς τύπους, ήτοι, μεταξύ άλλων, η φύση των υδάτινων πηγών της, η παρουσία τύρφης, ήπιας κλίσης τοπογραφικών πρανών και βροχοπτώσεων που υπερβαίνουν τον μέσο όρο, στο μέτρο που οι παράγοντες αυτοί καθιστούν ενίοτε ιδιαίτερα δυσχερή την επίτευξη του σκοπού της συμμόρφωσης των συγκεντρώσεων ΤΗΜ στο πόσιμο νερό προς τα όρια που προβλέπει η οδηγία 98/83, ιδίως όταν πρόκειται συγχρόνως να διεξαχθεί και μια αποτελεσματική διαδικασία απολύμανσης. Τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα είναι τόσο εκτενή ώστε απαιτούνται διαρθρωτικές λύσεις, όπως η εγκατάσταση νέων ή σημαντικά βελτιωμένων σταθμών καθαρισμού, οι οποίες απαιτούν, ως εκ της φύσεώς τους, σημαντικές επενδύσεις σε χρόνο και κεφάλαια.

- 83 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, με το υπόμνημά της απαντήσεως, ότι η ίδια η οδηγία 98/83 προβλέπει ότι ένα κράτος μέλος ενδέχεται να μην είναι σε θέση να τηρήσει πλήρως τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις και ορίζει ειδικό πλαίσιο για πιθανές παρεκκλίσεις. Η οδηγία επιτρέπει επίσης σε κράτος μέλος να παρατείνει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, την προθεσμία μεταφοράς της στο εσωτερικό δίκαιο. Κατά την Επιτροπή, η Ιρλανδία δεν έκανε χρήση καμίας από αυτές τις επιλογές.
- 84 Κατά την Επιτροπή, η Ιρλανδία έχει επίγνωση του προβλήματος της μη συμμόρφωσης εδώ και είκοσι σχεδόν έτη και έλαβε, *de facto*, πολύ περισσότερο χρόνο απ' ό,τι της χορηγήθηκε στο πλαίσιο οποιασδήποτε από τις τυπικές αυτές παρεκκλίσεις. Ούτε οι γεωλογικοί παράγοντες ούτε οι απαιτήσεις που απορρέουν από τους χωροταξικούς και/ή περιβαλλοντικούς κανόνες, που επικαλείται η Ιρλανδία, μπορούν να προβληθούν λυσιτελώς προς δικαιολόγηση αυτής της μακροχρόνιας μη συμμόρφωσης.
- 85 Η Ιρλανδία υπογραμμίζει συναφώς ότι, σε γενικές γραμμές, το πόσιμο νερό που διανέμεται στην επικράτειά της ανταποκρίνεται εν πολλοίς στις απαιτήσεις της οδηγίας 98/83 και ότι η παρούσα διαδικασία αφορά την κατάστασή της σε δεδομένο χρόνο, ήτοι κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας συμμόρφωσης.
- 86 Επιπλέον, ακόμη και αν η ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83 που προτείνει η Επιτροπή είναι ορθή και η απαρίθμηση των παρεκκλίσεων στην οδηγία είναι εξαντλητική, γεγονός παραμένει ότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι εξωτερικές περιστάσεις που εκφεύγουν του ελέγχου των κρατών μελών και καθιστούν αδύνατη ή ασυνήθιστα δυσχερή την εκ μέρους τους τήρηση των υποχρεώσεων που υπέχουν από οδηγία, έστω και αν έχει επιδειχθεί κάθε απαιτούμενη επιμέλεια, μπορούν να δικαιολογήσουν την ύπαρξη κατάστασης η οποία, σε κάθε άλλη περίπτωση, θα συνιστούσε παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχουν από το δίκαιο της Ένωσης.

2) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 87 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 82 της παρούσας απόφασης, η Ιρλανδία επικαλείται την ύπαρξη ορισμένων γεωγραφικών, γεωλογικών και περιβαλλοντικών ή ακόμη κανονιστικών παραγόντων, οι οποίοι ενίοτε καθιστούν ιδιαιτέρως δυσχερή την επίτευξη του σκοπού της συμμόρφωσης των επιπέδων συγκεντρώσεων ΤΗΜ στο πόσιμο νερό προς τα προβλεπόμενα στην οδηγία 98/83 όρια. Επιπλέον, κατά το εν λόγω κράτος μέλος, η ύπαρξη των παραγόντων αυτών απαιτεί την εφαρμογή διαρθρωτικών λύσεων, οι οποίες χρειάζονται χρόνο και σημαντικούς οικονομικούς πόρους.
- 88 Από την οδηγία 98/83, και ειδικότερα από την αιτιολογική σκέψη 29 και το άρθρο 9, προκύπτει ότι η οδηγία επιτρέπει σε κράτος μέλος το οποίο δεν είναι σε θέση να συμμορφωθεί πλήρως προς τις υποχρεώσεις που ορίζονται σε αυτή να προβλέπει παρεκκλίσεις από τις παραμετρικές τιμές του παραρτήματος I, μέρος Β, της ίδιας οδηγίας. Επιπλέον, το άρθρο 15 της οδηγίας προβλέπει τη δυνατότητα των κρατών μελών να ζητούν παράταση της προθεσμίας μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο όταν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις.
- 89 Εν προκειμένω, η Ιρλανδία δεν έκανε χρήση των δυνατοτήτων αυτών.

- 90 Εξάλλου, η διαδικασία του άρθρου 258 ΣΛΕΕ στηρίζεται στην αντικειμενική διαπίστωση της μη τήρησης, εκ μέρους κράτους μέλους, των υποχρεώσεων που υπέχει από τη Συνθήκη ΛΕΕ ή από πράξη του παράγωγου δικαίου (πρβλ. αποφάσεις της 1ης Μαρτίου 1983, Επιτροπή κατά Βελγίου, 301/81, EU:C:1983:51, σκέψη 8, και της 4ης Μαρτίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-297/08, EU:C:2010:115, σκέψη 81).
- 91 Εφόσον έχει γίνει μια τέτοια διαπίστωση, όπως εν προκειμένω, δεν ασκεί επιρροή το αν η παράβαση που προσάπτεται στο κράτος μέλος οφείλεται στη βούλησή του, στην αμέλειά του ή ακόμη σε τεχνικές δυσχέρειες τις οποίες αντιμετώπισε (αποφάσεις της 1ης Οκτωβρίου 1998, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-71/97, EU:C:1998:455, σκέψη 15, και της 4ης Μαρτίου 2010, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-297/08, EU:C:2010:115, σκέψη 82).
- 92 Εν πάση περιπτώσει, ένα κράτος μέλος που προσκρούει σε προς στιγμήν ανυπέρβλητες δυσχέρειες που το εμποδίζουν να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από το δίκαιο της Ένωσης μπορεί να επικαλεστεί ανωτέρα βία μόνο για το χρονικό διάστημα που είναι αναγκαίο για την υπέρβαση των δυσχερειών αυτών (απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2001, Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-1/00, EU:C:2001:687, σκέψη 131).
- 93 Ωστόσο, διαπιστώνεται συναφώς ότι ούτε οι γεωγραφικοί, γεωλογικοί ή περιβαλλοντικοί παράγοντες ούτε οι απαιτήσεις που απορρέουν από τους χωροταξικούς και/ή περιβαλλοντικούς κανόνες τους οποίους επικαλείται η Ιρλανδία μπορούν να συνιστούν καταστάσεις ανωτέρας βίας που να δικαιολογούν τη μη συμμόρφωση του εν λόγω κράτους μέλους, δεκαεπτά σχεδόν έτη μετά την ημερομηνία που καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 98/83, προς τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή, δεδομένου μάλιστα ότι είχε τη δυνατότητα να προβλέψει προσωρινές παρεκκλίσεις βάσει του άρθρου 9 της ίδιας οδηγίας. Πράγματι, ουδόλως πρόκειται για απρόβλεπτα γεγονότα τα οποία διήρκησαν σύντομο χρονικό διάστημα και είχαν αντίκτυπο περιορισμένης διάρκειας, καθόσον δεν αμφισβητείται ότι η Ιρλανδία δεν «διεξήγαγε αποτελεσματική και αυστηρή διαδικασία απολύμανσης» για μη αμελητέο αριθμό περιοχών δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης μετά την έναρξη ισχύος της οδηγίας 98/83 και, εν πάση περιπτώσει, ότι τέτοια ήταν η κατάσταση κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας συμμόρφωσης.
- 94 Επομένως, η Ιρλανδία δεν μπορεί να προβάλει λυσιτελώς επιχειρήματα σχετικά με τις γεωγραφικές, γεωλογικές ή περιβαλλοντικές ιδιομορφίες του εδάφους της ή ακόμη σχετικά με τους χωροταξικούς και/ή περιβαλλοντικούς κανόνες προκειμένου να δικαιολογήσει την ύπαρξη διαρκούς παράβασης των υποχρεώσεων που υπέχει από την οδηγία 98/83, τούτο δε κατά μείζονα λόγο καθόσον, αφενός, η υπέρβαση της οριακής τιμής συγκεντρώσεων ΤΗΜ στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης διαπιστώθηκε επί σημαντικό χρονικό διάστημα και, αφετέρου, η Ιρλανδία δεν έκανε χρήση των δυνατοτήτων για παρεκκλίσεις που προβλέπει η οδηγία αυτή.
- 95 Υπό τις συνθήκες αυτές διαπιστώνεται ότι η Ιρλανδία, παραλείποντας να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης να πληροί την ελάχιστη απαίτηση σχετικά με τις συγκεντρώσεις ΤΗΜ που περιέχονται σε αυτό, σύμφωνα με τις παραμετρικές τιμές του παραρτήματος I, μέρος Β, της οδηγίας 98/83, σε είκοσι μία περιοχές δημόσιας ύδρευσης, και συγκεκριμένα στις περιοχές Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply και Ballymagroarty, καθώς και σε εννέα περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης, και

συγκεκριμένα στις περιοχές Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) και Keash, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83.

2. Επί της δεύτερης αιτίας

- 96 Με τη δεύτερη αιτίαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Ιρλανδία, στον βαθμό που δεν μερίμνησε για την ανάληψη των απαιτούμενων επανορθωτικών ενεργειών, το ταχύτερο δυνατόν, για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στις περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης και καθόσον δεν έδωσε προτεραιότητα στην εφαρμογή τους, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, του βαθμού υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/83.

α) Επιχειρήματα των διαδίκων

- 97 Η Επιτροπή υπενθυμίζει, με το δικόγραφο της προσφυγής της, ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/83, αν το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης δεν ανταποκρίνεται στις προβλεπόμενες παραμετρικές τιμές για τη συνολική τιμή των συγκεντρώσεων ΤΗΜ που καθορίζεται στο παράρτημα Ι, μέρος Β, της οδηγίας αυτής, το οικείο κράτος μέλος υποχρεούται να αναλάβει «το ταχύτερο δυνατόν» τις απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες «για την αποκατάσταση της ποιότητας» του νερού αυτού, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, του βαθμού υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία.
- 98 Εν προκειμένω, η μη τήρηση της παραμετρικής τιμής που καθορίζεται για τα ΤΗΜ συνιστά, εξ ορισμού, ενδεχόμενο κίνδυνο για την υγεία των ανθρώπων, στο μέτρο που νερό το οποίο δεν πληροί την ελάχιστη αυτή απαίτηση δεν μπορεί να θεωρηθεί καθαρό και υγιεινό.
- 99 Η ίδια η Ιρλανδία αναγνωρίζει ότι ο αριθμός των περιπτώσεων υπέρβασης των αποδεκτών επιπέδων συγκεντρώσεων ΤΗΜ που διαπιστώθηκαν στο έδαφός της είναι υψηλός σε σχέση με τα άλλα κράτη μέλη. Επιπλέον, ακόμη και αν τα κράτη μέλη διαθέτουν ορισμένη ευχέρεια κατά τον καθορισμό των προς θέσπιση μέτρων, τα μέτρα αυτά πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να διασφαλίζουν ότι η περίοδος υπέρβασης των οριακών τιμών θα είναι η συντομότερη δυνατή. Εντούτοις, εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, των στοιχείων που αποδεικνύουν την ύπαρξη υπερβάσεων επί είκοσι σχεδόν έτη, δεν χωρεί αμφιβολία ότι η Ιρλανδία παρέβη την υποχρέωση αυτή. Πράγματι, ενώ η Ιρλανδία ήταν υποχρεωμένη να συμμορφωθεί προς τις παραμετρικές τιμές από τις 26 Δεκεμβρίου 2003, και παρά την τακτική επικοινωνία με την Επιτροπή σχετικά με την εν λόγω μη συμμόρφωση από το 2013, η κατάσταση εξακολουθούσε να μην είναι σύμφωνη προς τα προβλεπόμενα στην οδηγία, ενώ είχαν παρέλθει δέκα επιπλέον έτη. Ειδικότερα, η ίδρυση της Irish Water το 2013 απλώς καταδεικνύει ότι η Ιρλανδία καθυστέρησε να αναλάβει ενέργειες, δεδομένου ότι η ημερομηνία μεταφοράς της οδηγίας 98/83 στο εσωτερικό δίκαιο είχε ήδη παρέλθει από δεκαετίας.
- 100 Η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι το πόσιμο νερό καταναλώνεται σε καθημερινή βάση και ότι δεν υπάρχει καμία άλλη εύκολα διαθέσιμη λύση για τον καταναλωτή εάν το διανεμόμενο νερό δεν ανταποκρίνεται στα ελάχιστα πρότυπα που τάσσει η οδηγία 98/83 ώστε το νερό να είναι καθαρό και υγιεινό. Κατά συνέπεια, η ερμηνεία της φράσης «το ταχύτερο δυνατόν» θα πρέπει να είναι σχετικώς στενή.

- 101 Η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν είχε λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αποκαταστήσει την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης και ισχυρίζεται ότι η προσφυγή στηρίζεται σε τεκμήρια. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή δεν παρέθεσε κανένα συγκεκριμένο παράδειγμα διορθωτικών μέτρων και/ή μέτρων εφαρμογής τα οποία, καίτοι θα έπρεπε, εν τέλει δεν ελήφθησαν από το εν λόγω κράτος μέλος. Η Ιρλανδία διευκρινίζει συναφώς ότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος, δεδομένου ότι επιτεύχθηκε η μακροπρόθεσμη συμμόρφωση στο σύνολο των 73 περιοχών δημόσιας ύδρευσης που παρατίθενται στην προειδοποιητική επιστολή, με εξαίρεση δεκαπέντε από αυτές.
- 102 Η Ιρλανδία υποστηρίζει επίσης ότι απλώς και μόνον η διαπίστωση υπερβάσεων των επιπέδων ΤΗΜ, έστω και επί μακρό χρονικό διάστημα, δεν σημαίνει ότι δεν ελήφθησαν τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα και/ή μέτρα εφαρμογής. Επιπλέον, σε πολλές από τις περιπτώσεις που αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση προσφυγής, το εν λόγω κράτος μέλος αναγκάστηκε να τροποποιήσει συν τω χρόνω τα μέτρα που είχαν κριθεί αναγκαία ώστε να διασφαλιστεί, σε μακροπρόθεσμη βάση, η συμμόρφωση του πόσιμου νερού προς τις απαιτήσεις της οδηγίας 98/83, πέραν δε του ότι η εφαρμογή λύσεων διαρθρωτικού χαρακτήρα απαιτεί και αυτή χρόνο.
- 103 Η Ιρλανδία δεν αμφισβητεί ότι η φράση «το ταχύτερο δυνατόν» που χρησιμοποιείται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/83 σημαίνει ότι οι απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες πρέπει να αναλαμβάνονται το συντομότερο δυνατόν. Ωστόσο, δεν είναι δυνατό να μη συναρτάται η εκτίμηση του κριτηρίου αυτού προς τη συγκεκριμένη κατάσταση που επικρατεί στο οικείο κράτος μέλος. Έπρεπε, μεταξύ άλλων, να ληφθεί υπόψη η κατάσταση του οικείου δικτύου ύδρευσης ώστε να εκτιμηθεί αν οι απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες ανελήφθησαν «το ταχύτερο δυνατόν», κατά την έννοια αυτού του άρθρου 8, παράγραφος 2, πράγμα το οποίο δεν έπραξε εν προκειμένω η Επιτροπή.
- 104 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όπως και στη διαδικασία λόγω παραβάσεως εν γένει, δεν εναπόκειται στην Επιτροπή να παραθέσει κατάλογο υποθετικών μέτρων που θα μπορούσαν να είχαν ληφθεί για κάθε μη συμμορφούμενη περιοχή ύδρευσης. Εξάλλου, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Ιρλανδία, η Επιτροπή δεν στηρίχθηκε σε τεκμήρια. Υπογραμμίζει ότι δεν περιορίστηκε στην απλή διαπίστωση υπερβάσεων των καθορισμένων παραμετρικών τιμών για τα ΤΗΜ, αλλά διαπίστωσε περαιτέρω και ότι συνέχιζαν να υπάρχουν υπερβάσεις τουλάχιστον από το 2012, οι δε ημερομηνίες που επικαλέστηκε η Ιρλανδία ως ημερομηνίες κατά τις οποίες κατόρθωσε να συμμορφωθεί, σε μακροπρόθεσμη βάση, προς τις παραμετρικές τιμές για τις συγκεντρώσεις ΤΗΜ σημείωναν μεγάλη καθυστέρηση, στην πλειονότητα των περιπτώσεων κατ' επανάληψη, για όλες τις περιοχές δημόσιας ύδρευσης τις οποίες αφορά η υπό κρίση προσφυγή.

β) Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 105 Σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/83, σε περίπτωση υπέρβασης της παραμετρικής τιμής που καθορίζεται για τις συγκεντρώσεις ΤΗΜ στο πόσιμο νερό, το οικείο κράτος μέλος οφείλει να αναλάβει «το ταχύτερο δυνατόν» τις απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες και να τους δώσει προτεραιότητα προκειμένου να μειωθεί το επίπεδο των συγκεντρώσεων αυτών στο όριο που καθορίζεται στο παράρτημα I, μέρος Β, της οδηγίας, λαμβανομένων ιδίως υπόψη του βαθμού υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία.

- 106 Κατ' αρχάς, η Ιρλανδία υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν ανέλαβε τις απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες και ότι η προβαλλόμενη παράβαση στηρίζεται σε τεκμήρια. Η Επιτροπή δεν παραθέτει κανένα συγκεκριμένο παράδειγμα διορθωτικών μέτρων ή/και μέτρων εφαρμογής που θα έπρεπε να είχαν ληφθεί από το εν λόγω κράτος μέλος.
- 107 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο διαδικασίας λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 258 ΣΛΕΕ, απόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει την ύπαρξη της προβαλλόμενης παράβασης και, ως εκ τούτου, να αποδείξει ότι το κράτος μέλος δεν τήρησε υποχρέωση που προβλέπει διάταξη του δικαίου της Ένωσης, χωρίς να μπορεί να στηριχθεί σε οποιοδήποτε τεκμήριο [απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Οριακές τιμές – ΑΣ10), C-644/18, EU:C:2020:895, σκέψη 83]. Εντούτοις, εν προκειμένω, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή στηρίζεται σε απλό τεκμήριο ότι η Ιρλανδία δεν ανέλαβε τις απαιτούμενες επανορθωτικές ενέργειες, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/83, καθόσον οι υπερβάσεις των οριακών τιμών με μεγάλη έκταση και διάρκεια, όπως συμβαίνει στο πλαίσιο της υπό κρίση υπόθεσης, συνιστούν αφ' εαυτών αποδεικτικό στοιχείο ότι η Ιρλανδία δεν ανέλαβε τέτοιες ενέργειες [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 4ης Μαρτίου 2021, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (Οριακές τιμές-NO2), C-664/18, EU:C:2021:171, σκέψη 135].
- 108 Κατά πάγια νομολογία, τα κράτη μέλη διαθέτουν μεν ορισμένη ευχέρεια όταν αποφασίζουν ποια μέτρα θα λάβουν, πλην όμως τα μέτρα αυτά πρέπει να εξασφαλίζουν ότι η περίοδος υπέρβασης των οριακών τιμών θα είναι η συντομότερη δυνατή [πρβλ. απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Οριακές τιμές – ΑΣ10), C-644/18, EU:C:2020:895, σκέψη 136 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 109 Επιπλέον, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι η Ιρλανδία μετέθετε τις αρχικώς εκτιμηθείσες ημερομηνίες συμμόρφωσης επ' ευκαιρία κάθε νέας έκθεσης προόδου, οπότε και το χρονοδιάγραμμα των σχεδιαζόμενων επανορθωτικών ενεργειών σημείωνε καθυστερήσεις, με αποτέλεσμα οι υπερβάσεις των οριακών τιμών συγκεντρώσεων ΤΗΜ να συνεχίζουν να υφίστανται τουλάχιστον από το 2012.
- 110 Πράγματι, κατά τη δημοσίευση της πρώτης έκθεσης προόδου, η Ιρλανδία είχε ήδη αναγνωρίσει καθυστερήσεις στις εργασίες εκσυγχρονισμού αναφορικά με 19 δίκτυα διανομής επί συνόλου 81. Η τρίτη έκθεση προόδου επεσήμαινε και άλλες καθυστερήσεις αναφορικά με 23 δίκτυα διανομής επί συνόλου 73. Με την απάντησή της επί της προειδοποιητικής επιστολής, η Ιρλανδία μετέθεσε την ημερομηνία συμμόρφωσης της κατάστασης στο έτος 2021 και, με την απάντησή της επί της αιτιολογημένης γνώμης, μετέθεσε εκ νέου την εν λόγω ημερομηνία, αυτή τη φορά στο έτος 2023.
- 111 Ομοίως, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Ιρλανδία, η παράβαση μπορεί να εξακολουθεί να υφίσταται παρά την ενδεχόμενη μερική πτωτική τάση των επιπέδων υπέρβασης που καταδεικνύουν τα συλλεγόμενα στοιχεία, η οποία, ωστόσο, δεν έχει ως αποτέλεσμα τη συμμόρφωση του οικείου κράτους μέλους προς τις παραμετρικές τιμές που οφείλει να τηρεί [πρβλ. αποφάσεις της 22ας Φεβρουαρίου 2018, Επιτροπή κατά Πολωνίας, C-336/16, EU:C:2018:94, σκέψη 65, και της 30ής Απριλίου 2020, Επιτροπή κατά Ρουμανίας (Υπέρβαση των οριακών τιμών για τα ΑΣ10), C-638/18, EU:C:2020:334, σκέψη 70]. Περί αυτού πρόκειται, όμως, στην υπό κρίση υπόθεση.
- 112 Πράγματι, από τη δικογραφία που έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο και από τα πραγματικά στοιχεία που υπομνήσθηκαν στο πλαίσιο της εξέτασης της πρώτης αιτίας προκύπτει ότι είναι πρόδηλο ότι η Ιρλανδία δεν έλαβε εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι η περίοδος υπέρβασης των οριακών τιμών των συγκεντρώσεων ΤΗΜ θα είναι όσο το δυνατόν

- συντομότερη στις περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης τις οποίες αφορά η υπό κρίση προσφυγή. Επομένως, όπως υπογραμμίστηκε στη σκέψη 109 της παρούσας απόφασης, η υπέρβαση των οριακών τιμών παραμένει συστηματική και διαρκής στις εν λόγω περιοχές τουλάχιστον από το 2012, παρά την υποχρέωση που υπέχει το εν λόγω κράτος μέλος να λάβει όλα τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα και να δώσει προτεραιότητα στην εφαρμογή τους, προκειμένου να συμμορφωθεί προς την απαίτηση να είναι όσο το δυνατόν συντομότερη η περίοδος υπέρβασης [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Οριακές τιμές – ΑΣ10), C-644/18, EU:C:2020:895, σκέψη 146 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 113 Επομένως, η Ιρλανδία, παρότι ήταν υποχρεωμένη, σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 98/83, να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης προς την οδηγία το αργότερο μέχρι τις 26 Δεκεμβρίου 2003, εντούτοις δεν την είχε διασφαλίσει μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που όρισε η Επιτροπή με την αιτιολογημένη γνώμη της, ήτοι δεκαεπτά έτη αργότερα, ακόμη και μετά την έναρξη, το 2013, τακτικής επικοινωνίας με την Επιτροπή με αντικείμενο την εν λόγω μη συμμόρφωση.
- 114 Ωστόσο, η κατάσταση αυτή αποδεικνύει αφ' εαυτής, χωρίς να απαιτείται λεπτομερέστερη εξέταση του περιεχομένου των μέτρων που έλαβε η Ιρλανδία στις διάφορες περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης τις οποίες αφορά η υπό κρίση προσφυγή, ότι το εν λόγω κράτος μέλος δεν έθεσε σε εφαρμογή κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα ούτε έδωσε προτεραιότητα στην εφαρμογή τους, προκειμένου να παύσει η υπέρβαση των οριακών τιμών των συγκεντρώσεων ΤΗΜ «το ταχύτερο δυνατόν» κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 98/83 [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Οριακές τιμές – ΑΣ10), C-644/18, EU:C:2020:895, σκέψη 147 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 115 Όσον αφορά το επιχείρημα της Ιρλανδίας ότι είναι αναγκαίο το οικείο κράτος μέλος να διαθέτει αρκούντως μακρές προθεσμίες ώστε τα μέτρα αυτά να παράγουν τα αποτελέσματά τους, διαπιστώνεται ότι, εν προκειμένω, το εν λόγω κράτος μέλος έλαβε *de facto*, όπως προκύπτει ιδίως από τις σκέψεις 93, 109 και 110 της παρούσας απόφασης, ιδιαίτερως μακρά προθεσμία για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση της κατάστασής του προς τις απαιτήσεις της οδηγίας 98/83, λαμβανομένων υπόψη των προθεσμιών που προβλέπει προς τούτο η οδηγία αυτή, οι οποίες ίσχυαν για το σύνολο των κρατών μελών [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Οριακές τιμές – ΑΣ10), C-644/18, EU:C:2020:895, σκέψη 148 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 116 Εξάλλου, όσον αφορά το επιχείρημα της Ιρλανδίας ότι οι προθεσμίες συμμόρφωσης τις οποίες ανακοίνωσε είναι προσαρμοσμένες στο μέγεθος των αναγκαίων διαρθρωτικών αλλαγών ώστε να παύσουν οι υπερβάσεις των οριακών τιμών των συγκεντρώσεων ΤΗΜ στο πόσιμο νερό, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των δυσκολιών που συνδέονται με τη χωροταξία, την παρουσία τύρφης και ήπιας κλίσης τοπογραφικών πρανών, των βροχοπτώσεων που υπερβαίνουν τον ετήσιο μέσο όρο των άλλων κρατών μελών, τη φύση των ιρλανδικών υδατικών συστημάτων, τα οποία είναι εγγενώς πλούσια σε οργανικές ύλες, καθώς και με το κοινωνικοοικονομικό και δημοσιονομικό διακύβευμα των επενδύσεων που πρέπει να πραγματοποιηθούν, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει, απαντώντας σε παρόμοια επιχειρήματα, ότι το οικείο κράτος μέλος πρέπει να αποδείξει ότι οι δυσχέρειες που επικαλείται για να θέσει τέλος στις υπερβάσεις των οριακών τιμών πρέπει είναι τέτοιες ώστε να αποκλείεται ότι η συμμόρφωση θα μπορούσε να επέλθει σε συντομότερες προθεσμίες [πρβλ. απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Οριακές τιμές – ΡΜ10), C-644/18, EU:C:2020:895, σκέψη 151 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία], πράγμα το οποίο η Ιρλανδία δεν έπραξε στο πλαίσιο της υπό κρίση προσφυγής.

- 117 Εν πάση περιπτώσει, διαρθρωτικές δυσχέρειες, αναγόμενες στο κοινωνικοοικονομικό και δημοσιονομικό διακύβευμα των επενδύσεων μεγάλης κλίμακας που πρέπει να πραγματοποιηθούν ή ακόμη στα τοπογραφικά χαρακτηριστικά, δεν έχουν, αυτές καθεαυτές, εξαιρετικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, δεν είναι ικανές να δικαιολογήσουν συνεχείς υπερβάσεις της παραμετρικής τιμής των συγκεντρώσεων ΤΗΜ στο πόσιμο νερό για διάστημα μεγαλύτερο των δέκα ετών [βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2020, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Οριακές τιμές – ΑΣ10), C-644/18, EU:C:2020:895, σκέψη 152 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 118 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι κανένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε η Ιρλανδία δεν είναι ικανό να κλονίσει τη διαπίστωση ότι το εν λόγω κράτος μέλος παρέβη την υποχρέωσή του να διασφαλίσει ότι η περίοδος υπέρβασης των οριακών αυτών τιμών θα είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, λαμβάνοντας το ταχύτερο δυνατόν τα απαιτούμενα μέτρα για την αποκατάσταση της ποιότητας του πόσιμου νερού σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 98/83.
- 119 Όσον αφορά τα όσα προσάπτει το εν λόγω κράτος μέλος στην Επιτροπή, δηλαδή, ότι η Επιτροπή δεν του υπέδειξε συγκεκριμένα παραδείγματα διορθωτικών μέτρων και/ή μέτρων εφαρμογής τα οποία θα έπρεπε να είχε λάβει, υπενθυμίζεται ότι δεν εναπόκειται στο θεσμικό αυτό όργανο να παραθέσει κατάλογο υποθετικών μέτρων που θα μπορούσαν να ληφθούν για κάθε μη σύμφωνη προς τις προδιαγραφές περιοχή δημόσιας ή ιδιωτικής ύδρευσης. Πράγματι, μια τέτοια πρακτική θα ερχόταν σε αντίθεση με την κυριαρχία των κρατών μελών όσον αφορά την επιλογή των μέσων για την εφαρμογή μιας οδηγίας στο έδαφός τους εντός της προθεσμίας που τάσσει ο νομοθέτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατά συνέπεια, εναπέκειτο, τουναντίον, στην Ιρλανδία να καθορίσει το ταχύτερο δυνατόν τα μέτρα που έκρινε κατάλληλα προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωση της κατάστασής της με τις οριακές τιμές συγκεντρώσεων ΤΗΜ που καθορίζει η οδηγία 98/83 και να ενημερώσει την Επιτροπή για τα μέτρα αυτά καθώς και για την πρόοδο της κατά τα ανωτέρω συμμόρφωσης.
- 120 Κατά μείζονα λόγο, τούτο είναι σημαντικό λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον που ενέχει η υψηλή συγκέντρωση ΤΗΜ στο πόσιμο νερό, όπως αυτοί υπενθυμίζονται στη σκέψη 29 της παρούσας απόφασης. Για τον λόγο αυτόν, όπως προκύπτει ρητώς από το άρθρο της 5, παράγραφος 2, το παράρτημα I, μέρος Β, της οδηγίας 98/83 καθορίζει το όριο συγκέντρωσης ΤΗΜ ανά λίτρο πάνω από το οποίο δεν μπορεί να διασφαλιστεί ότι το πόσιμο νερό είναι «καθαρό και υγιεινό», τα δε κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίζουν αυστηρότερα πρότυπα. Επομένως, δεδομένου του συνεχιζόμενου χαρακτήρα της, η υπέρβαση των παραμετρικών τιμών για τις συγκεντρώσεις ΤΗΜ στο πόσιμο νερό στις περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης τις οποίες αφορά η υπό κρίση προσφυγή ήταν ικανή να ενέχει ενδεχόμενο κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.
- 121 Επομένως, η δεύτερη αιτίαση της Επιτροπής πρέπει να γίνει δεκτή.
- 122 Κατόπιν των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι η Ιρλανδία,
- παραλείποντας να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης να πληροί την ελάχιστη απαίτηση σχετικά με τις συγκεντρώσεις ΤΗΜ που περιέχονται σε αυτό, σύμφωνα με τις παραμετρικές τιμές του παραρτήματος I, μέρος Β, της οδηγίας 98/83, σε είκοσι μία περιοχές δημόσιας ύδρευσης, και συγκεκριμένα στις περιοχές Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aghrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown

Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply και Ballymagroarty, καθώς και σε εννέα περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης, και συγκεκριμένα στις περιοχές Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) και Keash, και

- μη μεριμνώντας για την ανάληψη των απαιτούμενων επανορθωτικών ενεργειών, το ταχύτερο δυνατόν, για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στις περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης που προαναφέρθηκαν και μη δίδοντας προτεραιότητα στην εφαρμογή τους, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, του βαθμού υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83, σε συνδυασμό με το παράρτημά της I, μέρος B, και από το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 123 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 124 Δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει ζητήσει την καταδίκη της Ιρλανδίας στα δικαστικά έξοδα και το εν λόγω κράτος μέλος ηττήθηκε, πρέπει το κράτος αυτό, αφενός, να φέρει τα δικαστικά έξοδά του και, αφετέρου, να καταδικασθεί στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (ένατο τμήμα) αποφασίζει:

1) Η Ιρλανδία,

- παραλείποντας να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης να πληροί την ελάχιστη απαίτηση σχετικά με τις συγκεντρώσεις τριαλομεθανίων που περιέχονται σε αυτό, σύμφωνα με τις παραμετρικές τιμές του παραρτήματος I, μέρος B, της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου, της 3ης Νοεμβρίου 1998, σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, σε είκοσι μία περιοχές δημόσιας ύδρευσης, και συγκεκριμένα στις περιοχές Schull, Drimoleague, Glenties-Ardara, Roundwood, Caragh Lake PWS 022A, Kilkenny City (Radestown) WS, Granard, Gowna, Staleen, Drumcondrath, Grangemore, Lough Talt Regional Water Supply, Ring/Helvick, Aughrim/Annacurra, Bray Direct, Greystones, Kilmacanogue, Newtown Newcastle, Enniskerry Public Supply, Wicklow Regional Public Supply και Ballymagroarty (Ιρλανδία), καθώς και σε εννέα περιοχές ιδιωτικής ύδρευσης, και συγκεκριμένα στις περιοχές Crossdowney, Townawilly, Cloonluane (Renvyle), Lettergesh/Mullaghgloss, Bonane, Parke, Nephin Valley GWS, Curramore (Ballinrobe) και Keash (Ιρλανδία), και
- μη μεριμνώντας για την ανάληψη των απαιτούμενων επανορθωτικών ενεργειών, το ταχύτερο δυνατόν, για την αποκατάσταση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στις περιοχές δημόσιας και ιδιωτικής ύδρευσης που προαναφέρθηκαν και μη δίδοντας προτεραιότητα στην εφαρμογή τους, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ

άλλων, του βαθμού υπέρβασης της σχετικής παραμετρικής τιμής και του ενδεχόμενου κινδύνου για την ανθρώπινη υγεία,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας 98/83, σε συνδυασμό με το παράρτημά της I, μέρος Β, και από το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ίδιας οδηγίας.

2) Καταδικάζει την Ιρλανδία στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)